

فارسی اول ابتدایی

مبتنی بر خلاقیت و پژوهش محوری

www.ketab.ir

مؤلف: پروین سالاری چینه

عنوان و نام پدیدآور : فارسی اول ابتدایی مبتنی بر خلاقیت و پژوهش محوری
 مشخصات نشر : تهران : موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه) ، ۱۳۹۳ .
 مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص.؛ مصور(رنگی) ؛ ۲۱ × ۲۸ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۸-۰۷۷۵-۰
 وضعیت فهرست نویسی : فبیای مختصر
 یادداشت : این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شناسه افزوده : یآوری، سمیه
 شناسه افزوده : برومند، مرجان
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۵۹۴۴۱۶

www.ketab.ir

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
 وزارت آموزش و پرورش

فارسی اول ابتدایی مبتنی بر خلاقیت و پژوهش محوری

مؤلف: پروین سالاری چینه

شاعر: سمیه یآوری، طیبه شجاعی

تصویرگران: مرجان برومند، مژگان ابراهیم‌پور، اعظم پاکزاد

طراح گرافیک: علی ابوالحسنی

چاپ اول: ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

لیتوگرافی: خاورمیانه

چاپ و صحافی از: چاپ خجسته

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۸-۰۷۷۵-۰

ISBN 978-964-08-0775-0

نشانی: تهران: خیابان سپهبد قزنی، پل کریمخان زند، کوچه شهید محمود حقیقت‌طلب، شماره ۸
 تلفن: ۸۸۸۰۰۳۲۴-۹ دورنویس (فاکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

مقدمه

با توجه به سابقه‌ی بلند مشاوره‌ای در آموزش و پرورش و خدمت به دانش‌آموزان، متوجه عدم خلاقیت و پژوهشگری کودکان و نوجوانانی شدم که آینده کشور عزیزمان در دست آن‌هاست کودکان و نوجوانانی که هر روز بیش‌تر از دیروز نسبت به درس و مدرسه بی‌انگیزه می‌شوند و شاید یکی از دلایل آن این است که مخاطبان آموزش ابتدایی، دانش‌آموزانی هستند که ذهن و شخصیتشان در حال شکل‌گیری است آن‌ها هنوز مفاهیم مجرد و انتزاعی را به درستی در نمی‌یابند، علاقه‌ی زیادی به کسب تجارب گوناگون دارند و می‌خواهند خصوصیات اشیا را کشف کنند و مفاهیم درسی را به طور عینی و فعال بیاموزند و از این طریق سنگ بنای اولیه‌ی تفکر را هرچه محکم‌تر و مؤثرتر بگذارند.

با توجه به اهمیت بیش‌تر این موضوع در سال اول ابتدایی تصمیم گرفتم رساله‌ی دکترای خود را بر مبنای افزایش و تحریک خلاقیت و پژوهش محوری در کودکان قرار دهم. بر همین اساس از دیدگاه توسعه‌ی مهارت‌های ذهنی برای تألیف کتاب استفاده کرده و رویکرد مورد نظر در تألیف، رویکرد پژوهش محور و روش مورد استفاده، روش حل مسئله قرار داده و مبانی نظری برای تألیف کتاب، دیدگاه جان دیویی در رابطه با استفاده از روش حل مسئله، دیدگاه ذهن پرورش‌یافتگان در رابطه با استفاده از تخیل در آموزش، دیدگاه لنکستر در رابطه با استفاده از روش در دست‌یابی در آموزش و دیدگاه سکوت هگل است که تلفیقی از این نظریه‌ها برای تألیف کتاب در نظر گرفته شده است. و از مدل ساختار عقل گیلفورد که متشکل از هشت بعد اساسی حساسیت به مسئله (کنجکاوی)، سیالی (ایده‌های نوین) (ابتکار)، انعطاف‌پذیری، هم‌نهادی (ترکیب)، تحلیل‌گری، پیچیدگی و ارزشیابی می‌باشد در این کتاب افزایش خلاقیت و در نتیجه افزایش پژوهش محوری در دانش‌آموزان استفاده شده است.

در اردیبهشت و خرداد ۱۳۹۲، کتاب تألیفی و کتاب راج (کتاب فارسی اول ابتدایی) را با استفاده از دیدگاه معلمان و متخصصان برنامه ریزی درسی مورد مقایسه قرار داده که در نتیجه، کتاب تألیفی از لحاظ میزان خلاقیت و پژوهش محوری در دانش‌آموزان نسبت به کتاب راج برتر بود. البته کتاب راج نیز مبتنی بر پژوهش محوری و خلاقیت بود و در مؤلفه سیالی (از مؤلفه‌های خلاقیت) هر دو کتاب از لحاظ متن به یک اندازه سیال بودند. در پایان از محققان و معلمان پایه اول ابتدایی تقاضا دارم با پیشنهادات و انتقادات خود اینجانب را در جهت اعتلای محتوای کتاب یاری دهند. انشاءالله دانش‌آموزانی که از این کتاب برای آموزش استفاده می‌کنند از خلاقیت بیش‌تر و در نتیجه موفقیت بیش‌تری در زندگی و به ویژه تحصیل خود برخوردار شوند.

در نهایت از زحمات اساتید بزرگوار آقای دکتر عزت‌الله نادری و همسر گران‌قدرشان خانم دکتر مریم سیف‌نراقی که این کتاب زیر نظر ایشان تنظیم شده کمال تشکر و امتنان را دارم و از درگاه خداوند متعال آرزوی توفیق و سربلندی برای ایشان می‌نمایم.

همچنین از دانشجویانم در رشته‌ی کارشناسی ناپیوسته مشاوره، ورودی ۹۰-۸۹ دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر کرمان برای همکاری‌شان تشکر می‌کنم.

راهنمای کتاب

برای آموزش هر درس، در صفحه‌ی اوّل با استفاده از شعر و قصّه کلماتی که حاوی صدای مورد نظر هستند بیان شده و برای تحریک حسّ کنجکاوی و افزایش خلاقیت و پژوهش محوری دانش‌آموز فضاهای خالی گذاشته شده که کودک هر کلمه‌ای که به نظرش متناسب آهنگ شعر یا کامل‌کننده‌ی قصّه هست می‌گوید و لزومی برای نوشتن کلمه در فضای خالی وجود ندارد، و تصاویر ناقصی هم داخل همان صفحه برای راهنمایی کودک و افزایش خلاقیت براساس مؤلفه‌های خلاقیت گیلفورد تعیین شده و در پایین هر صفحه فضاهای خالی دیگری متناسب با صدای آموزش داده شده، آمده است که کودک در صورت خواندن صداهای آن، آن را می‌نویسد و اگر صداهای آن کلمه را نخوانده باشد فقط باید تشخیص دهد که در آن کلمه صدای خوانده شده وجود دارد یا ندارد.

در حاشیه‌ی صفحه بعد تصاویری آمده که دانش‌آموز باید بتواند صدای آموزش داده شده در صفحه‌ی قبل را در آن پیدا کند و رنگ دیگری آن را پر رنگ کند و وسط صفحه‌ی که از نظر نگارنده به عنوان صفحه‌ی سکوت معین شده، حسّ آموزش هر چه خواست می‌نویسد یا می‌کشد یا کاردستی درست می‌کند و در وسط صفحه می‌چسباند که البته آهنگ این کارها برای دانش‌آموز همان تصویر است که دانش‌آموز از آن الهام می‌گیرد و تصاویر دیگری که خواننده صدای مورد نظر را در آن مشخص کرد پیدا می‌کند.

بعد از این برای هر درس صفحه‌ای آمده که در آن با استفاده از بازی‌های خلاق، دانش‌آموز صدای مورد نظر را بهتر می‌فهمد. ضمناً این کتاب هم می‌تواند در کلاس درس به عنوان مکمل استفاده شود و هم به عنوان کار در منزل (همراه با یک بزرگسال باسواد) استفاده شود، البته برای درس‌های اوّل همراهی بیش‌تری لازم است و در نهایت خود دانش‌آموز به تنهایی می‌تواند درس‌ها را یاد بگیرد.

فهرست

۷	آ	درس اول
۱۱	آء	درس دوم
۱۳	د	درس سوم
۱۶	م	درس چهارم
۱۹	س	درس پنجم
۲۲	او و	درس ششم
۲۵	ت	درس هفتم
۲۸	ر	درس هشتم
۳۱	ذ	درس نهم
۳۴	ی ای	درس دهم
۳۷	ز	درس یازدهم
۴۰	اِ اَ	درس دوازدهم
۴۱	ش	درس سیزدهم
۴۶	پی	درس چهاردهم
۴۹	اُ	درس پانزدهم
۵۲	ک	درس شانزدهم
۵۵	و	درس هفدهم
۵۸	پ	درس هجدهم
۶۱	گ	درس نوزدهم
۶۵	ف	درس بیستم

۶۸	خ	درس بیست و یکم
۷۱	قق	درس بیست و دوم
۷۴	ل	درس بیست و سوم
۷۸	ج	درس بیست و چهارم
۸۱	و	درس بیست و پنجم
۸۴	هه	درس بیست و ششم
۸۷	چ	درس بیست و هفتم
۹۰	ژ	درس بیست و هشتم
۹۳	خوا	درس بیست و نهم
۹۷		درس سی ام
۹۹	ص	درس سی و یکم
۱۰۲	ذ	درس سی و دوم
۱۰۵	ع	درس سی و سوم
۱۰۸	ث	درس سی و چهارم
۱۱۱	ح	درس سی و پنجم
۱۱۳	ض	درس سی و ششم
۱۱۷	ط	درس سی و هفتم
۱۲۰	غ	درس سی و هشتم
۱۲۴	ظ	درس سی و نهم